

(/)

🏠 (/)

> Royal historie, adel, herregårde ([http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri)

[borger-landbrug-handvaerk-industri](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri))

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>) > Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Det danske kongevåben

← [Forrige artikel \(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/herregaardshistorie-17\)](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/herregaardshistorie-17)

Det danske kongevåben

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 323

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/det-danske-kongevaaben)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/det-danske-kongevaaben)

[industri/det-danske-kongevaaben](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/det-danske-kongevaaben)) **t** (<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses

på [http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/det-danske-kongevaaben)

[landbrug-handvaerk-industri/det-danske-kongevaaben](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/det-danske-kongevaaben)) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/det-danske-kongevaaben)

online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-

industri/det-danske-kongevaaben&title=)

Nils G. Bartholdy

Det danske kongevåben fra Valdemarerne til Frederik VI. Studier er Danmarkshistoriens heraldiske spejl

Museum Tusulanums Forlag, 2021. 494 s. Rigt ill. Indb.

Af Tommy P. Christensen

Dr.phil. Niels G. Bartholdy (f. 1/11 1941) var i perioden 1970 til 2014 arkivar i Rigsarkivet, og fra 1985 arkivets heraldiske konsulent. I en længere årrække han han været styrelsesmedlem i Societas Heraldica Scandinavica (Heraldisk Selskab) og medlem af l'Académie internationale d'héraldique. Siden 1970-erne har han publiceret artikler og afhandlinger om den kongelige, danske heraldik. Denne publiceringsvirksomhed krones nu med hovedværket, der er blevet antaget til den filosofiske doktorgrad.

Værket er smukt, omfattende og må fremover regnes som en hjørnesten i dansk, royal heraldik. Tidligere (1979) har Bartholdy stået for en oversat, nordisk udgave af Ottfried Neubeckers Heraldik. Kilder, brug, betydning. Sammen med et halvt hundrede bidrag til forståelse af den danske heraldiks udformning og kongevåbnets funktion som magtsymbol har forfatteren således gjort sig uomgængelig på dette særlige felt.

Heraldikkens funktion som et smukt og farverigt magtsprog, der rækker tilbage til 1100-årene, bliver i denne disputats, dels perspektiveret med den iagttagelse, at det som oftest er kongerne selv, der er bevidst om de politiske præentioner i kongevåbnets aktuelle udformning, især i konfliktsituationer. Dels at omhyggelige analyser af kongevåbnets og dets sammensætning gør det muligt at få et heraldisk spejl af de aspirationer kongemagten havde på det pågældende tidspunkt. Bartholdys værk er så at sige en Baedeker guide til et landskab med den fyrstelige heraldiks løver, ørne, tre kroner, kors, den pommerske grif, hjelmtegn, åben og lukket krone, rangkroner samt skjoldholdere og våbentelt. En kæmpe præstation, der altså har taget et halvt århundrede (med hjælp fra fast forskningstid på rigsarkivet), når man skal hitte dokumentationen på segl, mønter, kalkmalerier, relieffer, tegninger, træsnit, stik, gravmæler, faner regalier samt i våbenbøger m.v.

Ved første øjekast ses, at værket er opbygget kronologisk, startende med præ-heraldik og Valdemarernes våben samt afledninger af kongevåbenet frem til unionstiden. Senmiddelalderens dynasti med indre modsætninger følges af trekronerstrid og en del IV der tager fat i Dannebrog, Dannebrogsglegenden og kongekronens historie og udformning, inden del V behandler enevælden frem til et kapitel om den norske løve og Norges afståelse (1814). Heraf fremgår i øvrigt, at det trak ud til 1819 før den norske løve blev taget ud af det danske, kronede kongevåben (s.398ff.). Værket rummer mange interessante oplysninger og

betragtninger som for eksempel, at det af et regnskab fremgår, at kong Hans i 1494 fik malet sit våben til anbringelse ved kongens herberg, og Bartholdy bemærker at "det var givetvis også inden almindeligt at markere en kongelig persons opholdssted under rejser på denne måde" (s.421).

Efter udenlandske forbilleder blev frembåret heraldisk smykkede faner i ligprocessionen ved Frederik IIs begravelse i 1588, og denne skik bibeholdtes ved danske kongebegravelser til 1766. "Sådanne faner kunne i lang tid efter bisættelsen ses i Roskilde Domkirke. I det hele taget må man regne med, at kongevåbenet er blevet eksponeret for offentligheden ved mange lejligheder med langt større suggestiv virkning end, når det blev set i ensfarvede segl på eller under et brev" tillægger han (s.421).

Afsluttende bringes sammenfatning og konklusion samt fortegnelser over utrykte og trykte kilder samt litteratur, et engelsk summary og et person- og stedregister.

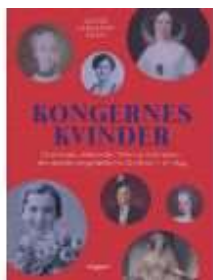
[Historie-online.dk, den 23. februar 2022]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/herregaardshistorie-17>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

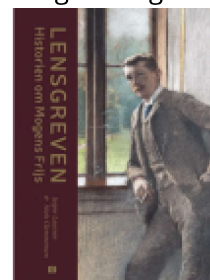
FREDERIKSBORG SLOTSKIRKE

KONGERNES KVINDER

(/article/items/view/2787/4)

(<http://www.historie-online.dk/boger/kongernes-kvinder>)

LENSGREVEN

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/royal-historie-adel-og-borger-landbrug-handvaerk-industri/lensgreven>)
